

**מינהל הבטיחות
והבריאות התעסוקתית**
משרד הכלכלה

מדינת ישראל

המוסד לביטוח לאומי

דו"ח תאונות עבודה בישראל תמונת מצב 2010-2014

נטליה גיטלסון¹

רון כהן²

נועם רענן²

¹ מינהל המחקר והתכנון, המוסד לביטוח לאומי

² מינהל הבטיחות והבריאות התעסוקתית, משרד הכלכלה

תוכן עניינים

2	רשימת תרשימים
2	נספח לוחות
3	הקדמה
5	פרק 1: ניתוח מגמות של תאונות עבודה שאינן קטלניות
5	1.1 עיקרי החוק
6	1.2 מקבלי דמי פגיעה ושיעורם מהמועסקים
7	1.2.1 ענפי הכלכלה שבהם מתרחשות מרבית תאונות העבודה בישראל
8	1.2.2 אוכלוסיות עובדים מיוחדות
9	1.2.3 עלותן של תאונות עבודה בישראל
12	פרק 2: ניתוח מגמות של תאונות עבודה קטלניות
12	2.1 מספר תאונות קטלניות ומספר הרוגים
13	2.2 שיעור ההרוגים בתאונות עבודה מכלל המועסקים
13	2.3 תאונות עבודה קטלניות - מבט השוואתי בין ענפי המשק השונים
15	2.4 תאונות עבודה קטלניות לפי גורם הפגיעה
15	70% מכלל התאונות הקטלניות ב-2014 נגרמו משני גורמים עיקריים:
16	2.5 תאונות עבודה קטלניות לפי תושבות
18	נספח לוחות

תרשימים

- 6 תרשים 1 : מספר ושיעור של מקבלי דמי פגיעה, 2013-2010
- 7 תרשים 2 : ענפי הכלכלה בהם המספר הרב ביותר של מקבלי דמי פגיעה, 2013-2010
- 7 תרשים 3 : שיעור מקבלי דמי פגיעה ל-100,000 מועסקים, 2013-2010
- 8 תרשים 4 : שיעורי מקבלי דמי הפגיעה ל-100,000 מועסקים, לפי סוג תושבות, 2013-2010
- 9 תרשים 5 : תשלומי גמלאות לנפגעי עבודה לפי סוג גמלה (מחירים שוטפים, אלפי ש"ח), 2014
- 10 תרשים 6 : תשלומי גמלאות לנפגעי עבודה (מחירי 2014 באלפי ש"ח) ומועסקים, 2014-2010
- 10 תרשים 7 : השוואת אובדן פריון עבודה בשנת 2010, בענפי הבינוי והתעשייה, בהתאם לגודל הפירמה
- 12 תרשים 8 : מספר וממוצע חמש שנתי של פגיעות קטלניות בעבודה, 2014-2000
- 13 תרשים 9 : שיעור פגיעות קטלניות בעבודה וממוצע חמש שנתי של השיעור, 2014-2000
- 13 תרשים 10 : מספר הפגיעות הקטלניות בעבודה לפי ענף כלכלי, 2014
- 14 תרשים 11 : ממוצעים חמש שנתיים של מספר הפגיעות הקטלניות בעבודה לפי ענף כלכלי, 2000-2014
- 14 תרשים 12 : מספר הפגיעות הקטלניות בעבודה לפי ענף כלכלי, 2014-2000
- 15 תרשים 13 : שיעור הפגיעות הקטלניות ל-100,000 מועסקים בענפי הבינוי, התעשייה והמסחר, 2000-2014
- 15 תרשים 14 : גורמי פגיעה מרכזיים שהובילו למות העובד - ממוצע חמש שנתי, 2014-2010
- 16 תרשים 15 : שיעור פגיעות קטלניות ל-100,000 מועסקים לפי תושבות, 2014-2010
- 16 תרשים 16 : שיעור פגיעות קטלניות ל-100,000 מועסקים בענף הבינוי לפי תושבות, 2014-2010
- 17 תרשים 17 : מספר פגיעות קטלניות בעבודה לפי תושבות בענף הבינוי, 2014-2010

לוחות

- 4 לוח 1 : מספר מקבלי דמי פגיעה לפי מקום פגיעה ומספר תאונות קטלניות במהלך עבודה, 2013-2010
- 18 לוח 2 : מספר נפגעים בתאונות עבודה בענפי תעשייה, מסחר ובינוי, 2013-2010
- 18 לוח 3 : מספר מקבלי קצבת נכות קבועה וזמנית, 2013-2010
- 18 לוח 4 : מספר מקבלי דמי פגיעה ושיעורם ל-100,000 מועסקים, 2013-2010
- 19 לוח 5 : מספר פגיעות קטלניות בעבודה לפי גורם הפגיעה, 2014-2010
- 19 לוח 6 : מספר פגיעות קטלניות בעבודה לפי תושבות, 2014-2010

דוח תאונות העבודה המובא לפניכם פורס בפני הקורא תמונה רחבה ואינטגרטיבית על אודות תאונות העבודה בישראל. הדוח הוא פרי שיתוף פעולה בין מינהל הבטיחות והבריאות התעסוקתית במשרד הכלכלה למינהל המחקר והתכנון של המוסד לביטוח לאומי. ייחודו של דוח זה הוא בשילוב מסדי הנתונים שעומדים לרשות שני הגופים וביצוע ניתוחי מידע מזווית מבט מגוונות, של נתוני תאונות עבודה בישראל כמו גם מאפייני האוכלוסיות הנפגעות מהן.

הניתוחים הנוגעים לתאונות עבודה שגרמו לפציעתם של עובדים, מתבססים על נתוני השנים 2010-2013¹. בכל הנוגע לנתונים על תאונות העבודה הקטלניות שהביאו לידי פטירת עובדים, כמו גם נתונים הנוגעים להוצאות המדינה בגין תאונות עבודה, הדוח מתבסס על נתוני השנים 2010-2014.

דוח זה מבוסס על נתונים של שני גופים ממשלתיים שונים הנבדלים בהגדרת 'תאונת עבודה' ובאיסוף המידע. על כן, כדי שתהיה אחידות בהצגת הנתונים והם יובנו באופן מיטבי, נערך ניתוח המידע על נתוני תאונות עבודה שאירעו במהלך העבודה עצמה².

הנתונים הנוגעים לתאונות העבודה נאספו על סמך התביעות³ שהוגשו למוסד לביטוח לאומי במסגרת ביטוח נפגעי עבודה, אשר עוסק באוכלוסייה העובדת בישראל ללא הגבלת תושבות. כלומר, בדומה לתושבי ישראל גם עובדים זרים (לרבות עובדי שטחים) מבוטחים בביטוח זה. נוסף על כך, במסגרת זו מבוטחים גם תושבי ישראל ועובדים אצל מעסיק ישראלי ומטעמו בחו"ל.

מקבלי דמי הפגיעה מהווים אינדיקציה מהימנה למספר התאונות שאירעו תוך כדי עבודה ועקב העבודה. בין השנים 2010-2013 נפצעו למעלה מ-209 אלף עובדים במקומות עבודה בישראל (לוח 1).

¹ הסיבה לכך שהשנה האחרונה שמוצגת בדוח זה היא שנת 2013 נעוצה בעדכניות הנתונים ובמהימנותם: בעוד תאונות עבודה שהובילה למותו של עובד מדווחות ומעובדת מיד עם קבלתה במסדי הנתונים, הדיווח על תאונות עבודה שגרמו לפציעתם של עובדים, נעשה לפי התביעות המוגשות למוסד לביטוח לאומי, שאותן ניתן להגיש עד שנה לאחר התאונה. על מנת להציג תמונה מדויקת ככל האפשר של התאונות שאירעו בשנה מסוימת, ניתוח תאונות עבודה שלא הסתיימו במות העובד מבוסס על השנים 2010-2013.

² המוסד לביטוח לאומי מכיר בתאונות עבודה גם במקרה שמדובר בתאונת דרכים בדרך לעבודה, בשונה ממינהל הבטיחות והבריאות התעסוקתית שכלל מכיר בתאונת עבודה רק אם אירעה במקום העבודה עצמו.

³ הדיווחים אינם כוללים תאונות קלות שבגללן העובד לא נעדר ממקום עבודתו או נעדר מספר ימים מצומצם מאוד (ועליהן לא מוגשת תביעה למוסד לביטוח לאומי).

לוח 1: מספר מקבלי דמי פגיעה לפי מקום פגיעה ומספר תאונות קטלניות במהלך עבודה⁴,
2010-2013

אחר	מקום פגיעה					סך הכול	שנת פגיעה
	תאונות בדרך לעבודה וממנה		תאונות בעבודה				
	בדרך בלי רכב	תאונות דרכים בדרך לעבודה וממנה	תאונות דרכים בעבודה	תאונות קטלניות במהלך עבודה	במהלך עבודה		
1,010	4,165	10,994	4,574	52	47,423	68,166	2010
1,039	4,250	11,162	4,763	64	47,844	69,058	2011
969	4,771	11,115	4,779	60	48,002	69,636	2012
1,206	5,370	11,654	4,401	62	48,760	71,391	2013

הנתונים העולים מדוח זה והמשמעויות הנגזרות מהם מציבים בפני גורמי הפיקוח, האכיפה והרווחה הממשלתיים, כמו גם בפני המעסיקים וציבור העובדים בישראל, את ההכרח לחתור ללא לאות למען קיומה וביסוסה של סביבת עבודה בטוחה ובריאה.

בברכה,

ורדה אדוארדס
ראש מינהל הבטיחות והבריאות התעסוקתית
משרד הכלכלה

רבקה פריאור
מנהלת אגף נכויות, מינהל המחקר והתכנון
המוסד לביטוח לאומי

⁴ נתוני תאונות העבודה הקטלניות בישראל מבוססים על נתוני מינהל הבטיחות והבריאות התעסוקתית, במשרד הכלכלה, ואינם כוללים תאונות דרכים בדרך אל העבודה וכיו"ב.

ביטוח נפגעי עבודה נועד לפצות מבוטחים⁵ שנפגעו בעבודה או בתאונה⁶ או שחלו במחלת מקצוע⁷ בגין אובדן שכר או הכנסה בתקופה שלאחר הפגיעה, שבה נעשו בלתי כשירים לעבוד, או בגין הנזק הגופני או הנפשי מהפגיעה. ביטוח נפגעי עבודה גם מסייע לנפגעים אלה לחזור לעבודה בעזרת שיקום מקצועי. המוסד לביטוח לאומי באמצעות קופות החולים (המקבלות ממנו תשלום) מספק טיפול רפואי מלא לנפגעי עבודה הכולל לפי הצורך גם שיקום רפואי, החלמה, שירותי סיעוד ועוד.

אם העובד אינו מסוגל לחזור לעבודתו, הוא זכאי להגיש תביעה למוסד לביטוח לאומי ולקבל דמי פגיעה בעבור תקופת אי-כושר. דמי פגיעה הם תשלום בשל היעדרות מן העבודה לתקופה מרבית של 91 יום (13 שבועות⁸) מהיום הראשון שלמחרת הפגיעה, למי שנפגע בעבודה או חלה במחלת מקצוע, ועקב כך אינו מסוגל לעבוד בעבודתו או בעבודה מתאימה אחרת ולא עבד בפועל, והוא זקוק לטיפול רפואי. שיעור התשלום הוא 75% מהשכר הממוצע של הנפגע בשלושת החודשים שקדמו לפגיעה, ועד למקסימום שנקבע בחוק.

נוסף על תשלום דמי פגיעה, אם נשארה לאדם נכות הוא זכאי לקצבה חודשית או למענק חד-פעמי בהתאם לאחוז הנכות הרפואית שנקבע בוועדה רפואית. אם אדם נפטר עקב תאונת עבודה והותיר אחריו בני משפחה (בן/בת זוג, ילדים, הורים או אחים) שהיו תלויים בו מבחינה כלכלית, הם זכאים לקבל קצבת תלויים מהמוסד לביטוח לאומי.

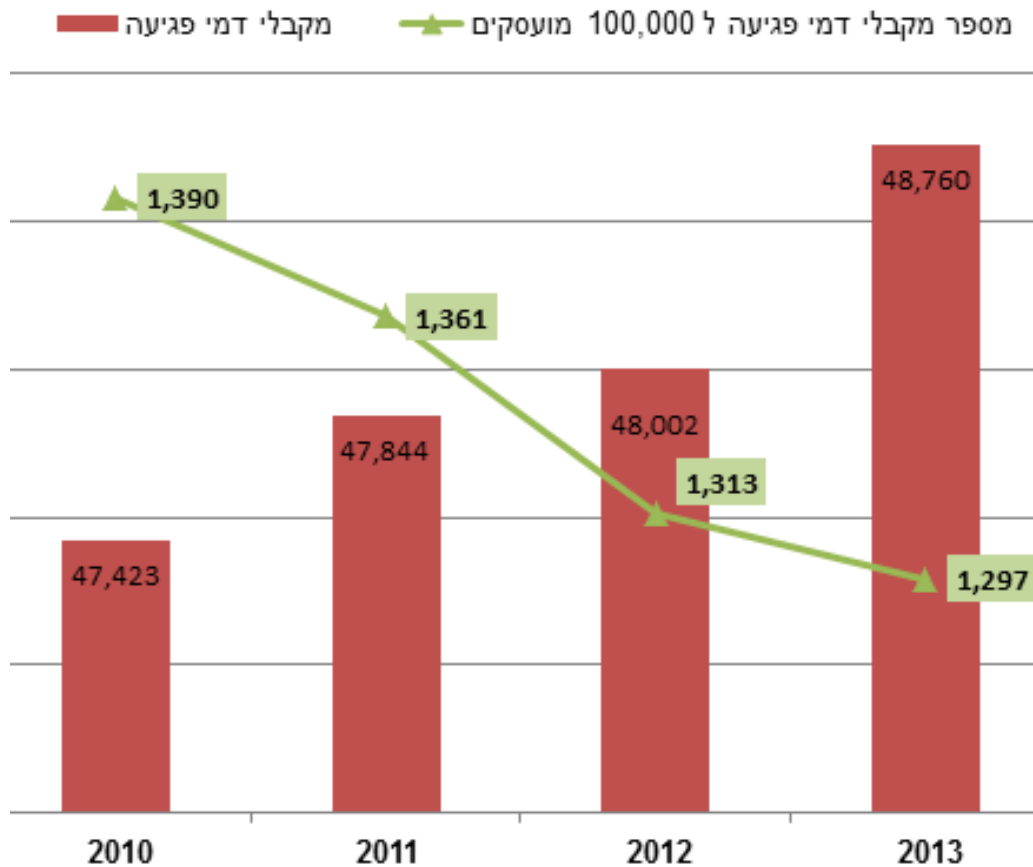
⁵ מבוטח בביטוח נפגעי העבודה הוא אחד מאלה: עובד שכיר (מאפריל 1954), עובד עצמאי (מיולי 1957), מי שנמצא בשיקום מקצועי, משתלם בהכשרה מקצועית, נבחן לפי חוק החניכות או חוק שירות התעסוקה (בשעת הבחינה בלבד), אסיר עובד, תושב חוץ המועסק אצל מעסיק ישראלי (משנת 1970), תושב ישראלי בחו"ל בתנאים מסוימים (משנת 1970), מי ששכרו נקבע על פי החוק (למשל, חבר כנסת), עובדים תחת חוק עבודת שירותי חירום.

⁶ תאונת עבודה – תאונה במהלך העבודה ועקב העבודה לרבות תאונה בדרך אל העבודה וממנה ותאונה בנסיבות המפורטות בחוק. מחלת מקצוע – מחלה שהמבוטח חלה בה עקב עבודתו, והיא מופיעה ברשימת מחלות המקצוע שנקבעו בחוק. מחלות המקצוע מפורטות בתוספת השנייה לתקנות המוסד לביטוח לאומי (ביטוח בפני פגיעה בעבודה), התשי"ד-1954.

⁸ עד 31.1.2002 מי שנפגעו בעבודה היו זכאים לתשלום דמי פגיעה לתקופה מרבית של 181 ימים (26 שבועות). בעד היומיים שלאחר יום הפגיעה אין משלמים דמי פגיעה אלא למי שאינו מסוגל לעבוד 12 יום ויותר. בעקבות תיקון החוק בשנת 2005 הוגדלה תקופת הזכאות לדמי פגיעה על חשבון המעסיקים מ-9 ימים ל-12 ימים. מי שאין לו מעסיק, כמו עובדים עצמאים, אינו זכאי לתשלום בעד 12 ימים הראשונים חוץ ממעבידים של עובד במשק בית.

תרשים 1 להלן מציג את מספר המקבלים דמי פגיעה בשל תאונות שאירעו במהלך עבודה ואת שיעורם ל-100 אלף מועסקים⁹. ניתן לראות שבמהלך השנים 2010-2013, למרות העלייה במספר המוחלט של המקבלים דמי הפגיעה, חלה ירידה של כ-7% בשיעור הנפגעים שדיווחו על תאונות עבודה המזכות בדמי פגיעה ביחס למספר המועסקים.

תרשים 1: מספר ושיעור של מקבלי דמי פגיעה, 2010-2013

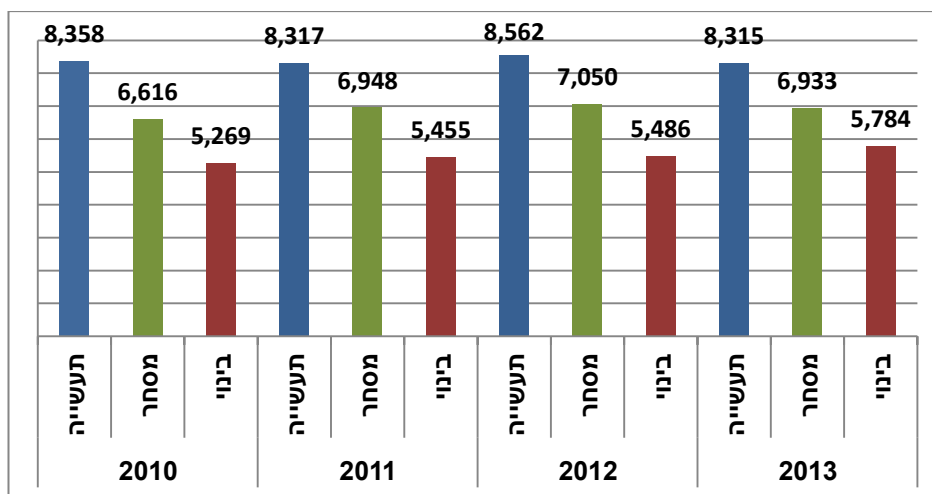

⁹ הנתונים של מספר המועסקים מתקבלים ממחלקת החשבונאות הלאומית בלשכה המרכזית לסטטיסטיקה מדי שנה בשנה. בסדרה זו היו שינויים רבים בשנים האחרונות, ולכן יכולות להיות אי-התאמות מסוימות הנגרמות בעקבותיהם.

1.2.1 ענפי הכלכלה¹⁰ שבהם מתרחשות מרבית תאונות העבודה בישראל

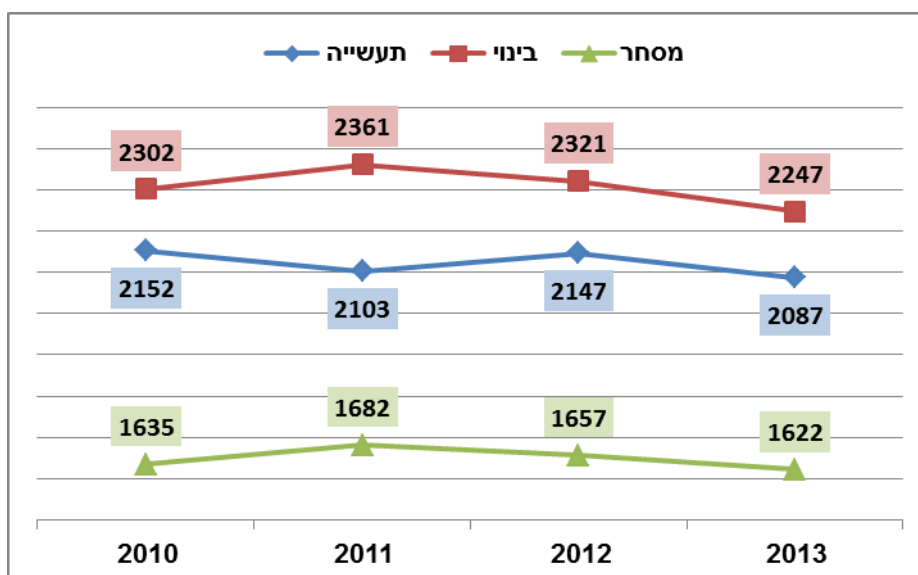
בחינה של מקבלי דמי פגיעה בשנים 2010-2013 מעלה כי מרבית תאונות העבודה התרחשו אצל מעסיקים המסווגים בשלושה ענפי כלכלה עיקריים: ענף 'תעשייה', ענף 'מסחר' ואחריו ענף 'בינוי'. התפלגות של מספר הנפגעים לפי ענפים אלה ניתן לראות בתרשים 2 להלן.

תרשים 2: ענפי הכלכלה בהם המספר הרב ביותר של מקבלי דמי פגיעה, 2010-2013

שיעורי ההיפגעות בענפי הבינוי, המסחר והתעשייה מציגים ירידה קלה של בין 1% ל-3% בלבד בשנים האחרונות. השוואה בין שיעורי ההיפגעות בענפים אלה, המוצגת בתרשים מס' 3 להלן, מביאה לידי מסקנה כי ענף ה'בינוי' הינו בעל השיעור הגבוה ביותר של עובדים הנפגעים במהלך עבודתם.

תרשים 3: שיעור מקבלי דמי פגיעה ל-100,000 מועסקים, 2010-2013

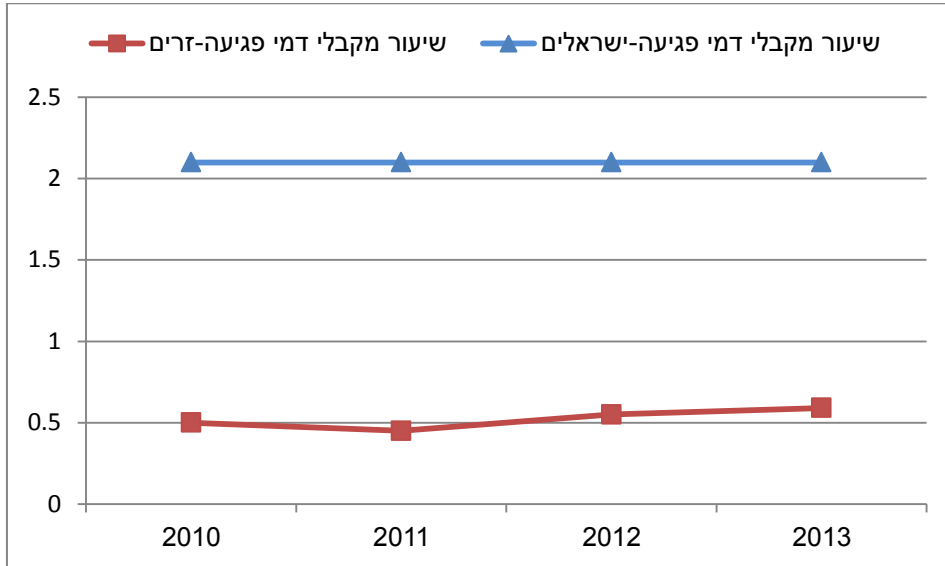

ממצאים אלה עומדים בהלימה גם לתמונה המתקבלת מניתוח תאונות העבודה הקטלניות בישראל, ולפיה ענף ה'בינוי' הינו המסוכן מכולם.

¹⁰ ענף כלכלי הוא הענף שאליה משתייך המפעל או המוסד, שהמועסק עובד בו ועקב עבודתו נפגע בו. סיווג הענפים נקבע על פי הסיווג האחד של ענפי כלכלה.

שוק העבודה במדינת ישראל כולל עובדים בעלי מעמד אזרחי (סוג תושבות) שונה. פרק זה עוסק באוכלוסיות העובדים הישראלים והעובדים הזרים¹¹.
 תרשים 4 להלן מציג השוואה בין שיעורי מקבלי דמי הפגיעה מהמועסקים של עובדים ישראלים לבין העובדים זרים.

תרשים 4: שיעורי מקבלי דמי הפגיעה ל-100,000 מועסקים, לפי סוג תושבות, 2010-2013

לאור, אופי הפעילות בענפים הכלכליים שבהם מועסקים העובדים הזרים (בעיקר ענפי החקלאות והבינוי, המתאפיינים בשיעורי היפגעות גבוהים יחסית), אנו משערים כי הנתונים המופיעים בתרשים שלעיל, ולפיו שיעור תאונות העבודה בקרב עובדים ישראלים גדול מזה בקרב עובדים זרים, אינם מציגים את התמונה לאשורה, וכי הם, ככל הנראה, מצביעים על תת דיווח של תאונות עבודה המתרחשות בקרב אוכלוסיית העובדים הזרים.

ייתכן כי מקורו של תת הדיווח על פגיעות בעבודה בקרב אוכלוסיית העובדים הזרים, נובע מהחשש לאבד את מקום העבודה אם ייעדרו עקב תאונה, ממעמדם הלא חוקי, של חלקם, ומחשש לגורלם אם ייוודע דבר שהותם בארץ ללא היתר, וייתכן שגם מהיעדר מידע על הזכויות המגיעות להם.

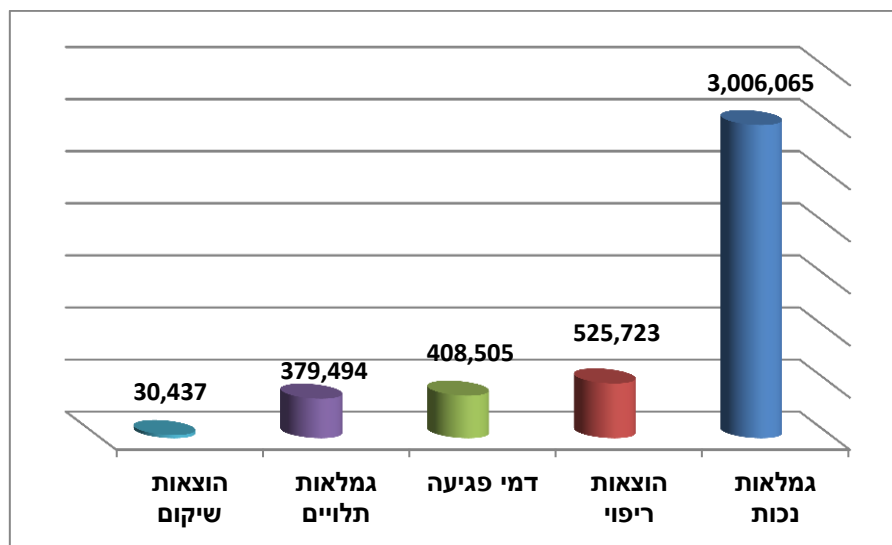
¹¹ הגדרת 'עובד זר' כוללת הן עובדי שטחים והן מהגרי עבודה.

1.2.3 עלותן של תאונות עבודה בישראל¹²

בשנת 2014 בלבד שולמו גמלאות לנפגעי עבודה בסך כ-4.4 מיליארד ש"ח (תרשים 5 להלן), עלייה ראלית של 6.1% לעומת שנת 2013. בעלות זו כלולות, כאמור, גם גמלאות נכות המשולמות לנפגעי עבודה משנים קודמות, וכן נכללים תשלומים לבני משפחה של מי שתאונת עבודה גרמה למותם.

מדובר בהוצאה שנתית כבדה מאוד, שאינה מביאה בחשבון את הנזקים הנגרמים למקומות העבודה והוצאות עקיפות נוספות (אובדן ימי העבודה עקב תאונות אלו - יותר משני מיליון ימי עבודה בשנה וכן אובדן הפריזון למשק הנאמד במיליארדים רבים נוספים). נוסף על הנטל הכלכלי הכבד למשק, שנגרם מהיעדרות ממקום העבודה, חשוב לציין כי נפגע העבודה ומשפחתו משלמים מחירים פסיכולוגיים וחברתיים נוספים, שלא ניתן לכמתם באופן כלכלי טהור.

תרשים 5: תשלומי גמלאות לנפגעי עבודה לפי סוג גמלה (מחירים שוטפים, אלפי ש"ח), 2014

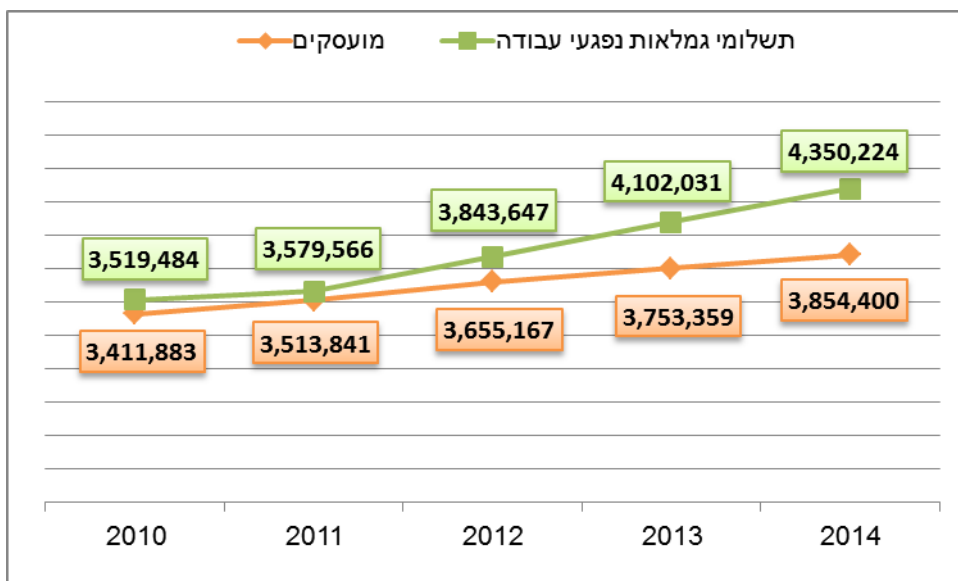

בחינה של מגמות התשלומים המועברים מביטוח לאומי, בשל תאונות עבודה בין השנים 2010-2014 מוצגת בתרשים מס' 6 ומלמדת כי במהלך השנים האחרונות חלה עלייה ריאלית של כ-24% בתשלומים אלו.

הגידול בתשלומי הביטוח הלאומי אינו בהכרח פועל יוצא של הגידול במספר המועסקים במשק ויש בו כדי להצביע על השפעתן המתמשכת של תאונות העבודה. חלק מהגידול נובע בשל העובדה שמרבית התשלומים הם כתוצאה מפגיעות בשנים עברו ולא בשל פגיעות חדשות.

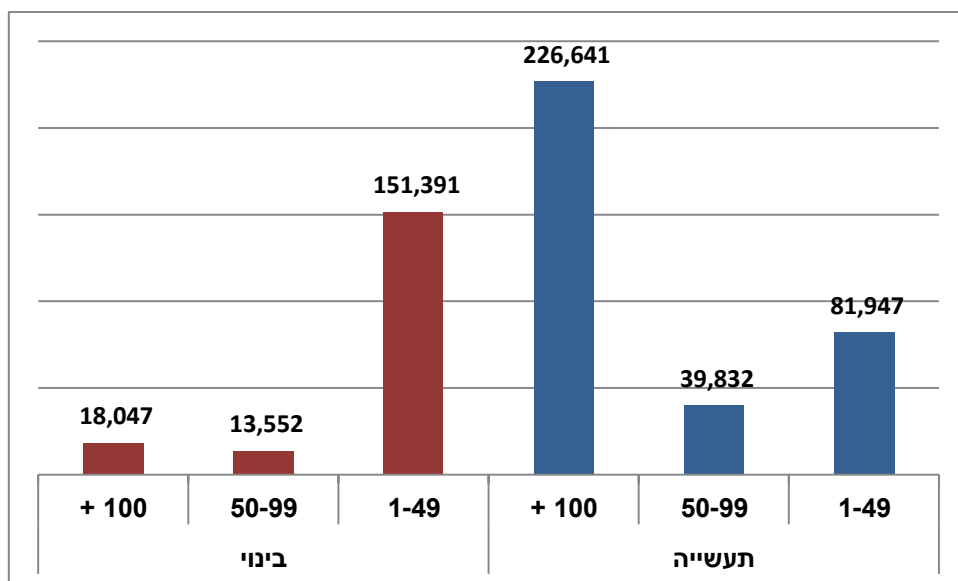
¹² הנתונים הכלכליים נוגעים לתאונות עבודה על פי הגדרתן במוסד לביטוח לאומי, קרי כולל תאונות דרכים בדרך אל ומ העבודה וכיו"ב.

תרשים 6: תשלומי גמלאות לנפגעי עבודה (מחירי 2014, אלפי ש"ח) ומועסקים, 2010-2014

תאונות עבודה פוגעות בפריון העבודה של ענפי המשק למיניהם. בתרשים מס' 7 שלהלן נערכה בחינה של אובדן פריון עבודה¹³ בענפי התעשייה והבינוי, לפי גודל הפירמה.

תרשים 7: השוואת אובדן פריון עבודה¹⁴ בשנת 2010, בענפי הבינוי והתעשייה, בהתאם לגודל הפירמה (אלפי ש"ח)¹⁵

הנתונים לעיל מצביעים על אובדן פריון עבודה בענפי התעשייה והבינוי של כ-350 מיליון ש"ח ו-180 מיליון ש"ח, בהתאמה.

¹³ בשל זמינות כלל הנתונים הנדרשים לניתוח המוצג בתרשים זה, החישוב נערך על פי נתוני שנת 2010 ומבוסס על הנחה שמספר ימי העבודה הממוצע בשנה הוא 247.

¹⁴ 'פריון עבודה' הינו ערך מוסף למועסק, קרי ההפרש בין התפוקות לתשומות של הפירמה בחלוקה למספר המועסקים בו.

¹⁵ החישוב כולל גם תאונות עבודה שהוגדרו 'תאונות דרכים בדרך אל העבודה'.

יתרה מכך, מבט מעמיק יותר על הנתונים מגלה כי העסקים הקטנים והבינוניים בענפי התעשייה והבינוי סופגים 35%-ו-90% מסך אובדן פריון העבודה, בהתאמה.

בנוסף, לאור העובדה שמגזר העסקים הקטנים והבינוניים¹⁶ תורם 49% מסך התוצר של המשק הישראלי, ומהווה כמעט 99% ממספר המעסיקים במשק הישראלי¹⁷, תרשים 7 שלעיל ממחיש הן את פגיעותו הרבה של מגזר העסקים הקטנים והבינוניים לתאונות עבודה והן את פגיעתן של תאונות עבודה בחוסנו של המשק.

יש לציין כי הנתונים הנוגעים להערכתם הכלכלית של תאונות עבודה עדיין חלקיים, אולם על פי הערכות של הסוכנות האירופאית לבריאות ובריאות תעסוקתית (EU-OSHA), הפגיעה הכלכלית הנובעת מתאונות עבודה בישראל נאמדת ב-15 מליארד ש"ח בשנה¹⁸.

¹⁶ על פי הגדרתם בישראל, עסקים קטנים ובינוניים מונים פחות מ-100 עובדים.

¹⁷ מתוך פרסום דוח מצב תקופתי בנוגע לעסקים קטנים ובינוניים, משרד הכלכלה, ספטמבר 2014.

¹⁸ Priorities for Occupational Safety and Health Research in Europe: 2013-2020. Luxembourg: Publications Office of the European Union, 2013. European Agency for Safety and Health at Work, 2013. P19

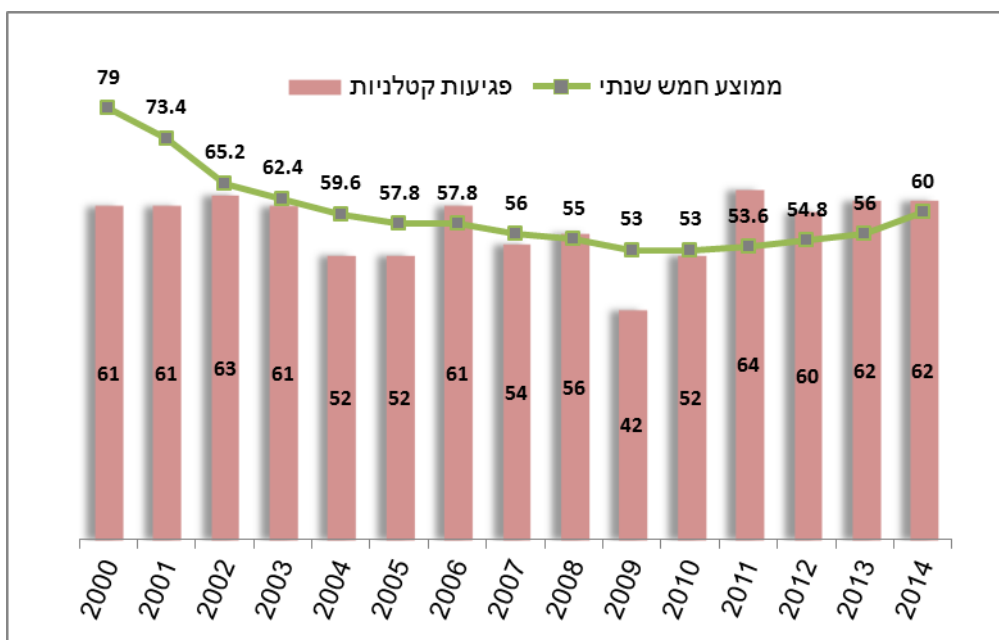
פרק 2: ניתוח מגמות¹⁹ של תאונות עבודה קטלניות

2.1 מספר תאונות קטלניות ומספר הרוגים

בשנת 2014 אירעו 61 תאונות עבודה קטלניות, ובהן נהרגו 62 עובדים²⁰. נתון זה משקף עלייה של 10.7% ביחס לממוצע של מספר ההרוגים בחמש השנים שחלפו.

העשור הראשון של המאה ה-21 התאפיין בירידה עקבית במספר ההרוגים בתאונות עבודה, עם נקודת שיא בשנת 2009. אולם מתחילת העשור השני נצפית דווקא מגמת עלייה בממוצע החמש שנתי של מספר ההרוגים בתאונות עבודה בישראל. לראשונה זה יותר מעשר שנים חצה הממוצע החמש שנתי של מספר ההרוגים את קו ה-60 ההרוגים בתאונות עבודה. הממוצע החמש שנתי מצביע על עלייה של 7.1% לעומת השנה הקודמת. מדובר בהמשך מגמת עלייה בארבע השנים האחרונות, זאת אף שבמספר ההרוגים לא חל שינוי לעומת 2013.

תרשים 8: מספר וממוצע חמש שנתי של פגיעות קטלניות בעבודה, 2000-2014

¹⁹ הערות לניתוח הנתונים:

א. ניתוח זה נעשה בזהירות המתבקשת בניתוח סטטיסטי של מספרים קטנים. יש לזכור כי תוצאותיה של תאונה אינן משקפות בהכרח את חומרתה הפוטנציאלית. לדוגמה, תאונת פיגום שקרס ועליו שבעה עובדים שאחד מהם נהרג, אינה שונה מבחינת הניתוח המקצועי מתאונה שבה כל שבעת העובדים היו נהרגים, אף כי מבחינה סטטיסטית התמונה שהייתה מתקבלת הייתה שונה לחלוטין.

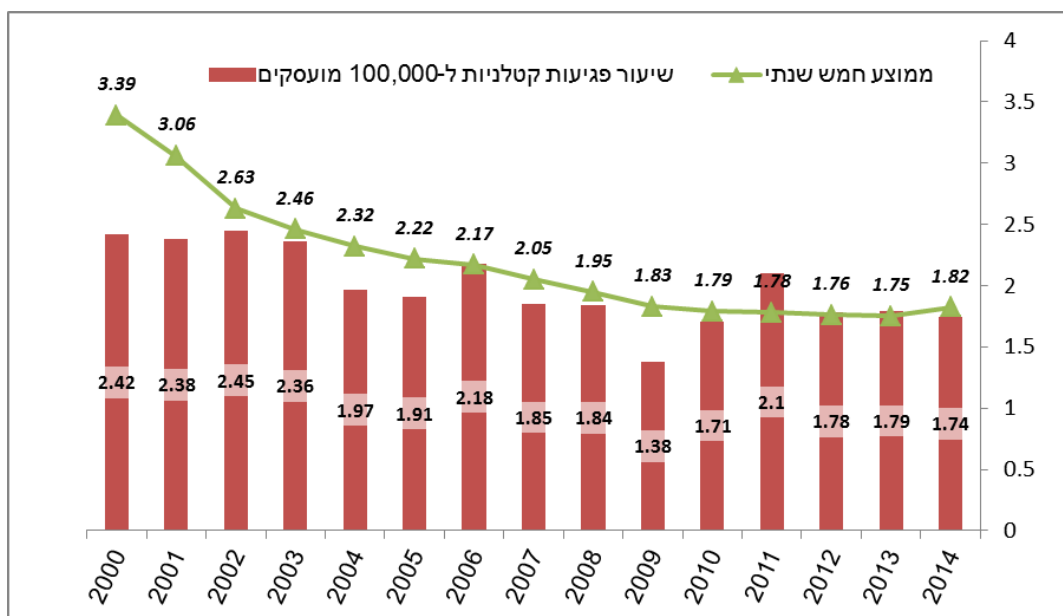
ב. ממוצע חמש שנתי - במרבית הפרמטרים קשה לזהות התנהגות עקבית בהשוואת הנתונים בין שנה לשנה. לפיכך נכון לבחון את המגמות בראייה רב-שנתית. לצורך זה אנו נעזרים בממוצע חמש שנתי בשנה מסוימת, המחושב כממוצע של השנה המסוימת וארבע השנים הקודמות לה.

²⁰ סיכום זה אינו כולל תאונות קטלניות של אנשי כוחות ביטחון והצלה שהתרחשו במהלך פעילות מבצעית.

2.2 שיעור ההרוגים²¹ בתאונות עבודה מכלל המועסקים

62 הרוגים בתאונות עבודה בשנת 2014 מהווים שיעור של 1.74 ל-100 אלף עובדים, וזאת לעומת 1.79 בשנת 2013. בעוד ערכו של השיעור השנתי ירד בשנת 2014, הממוצע החמש שנתי של שיעור ההרוגים עלה לערך של 1.82 הרוגים ל-100 אלף מועסקים. נתון זה בעל משמעות רבה כיוון ומדובר בהיפוך במגמה של נתון זה לראשונה מאז שנת 2000.

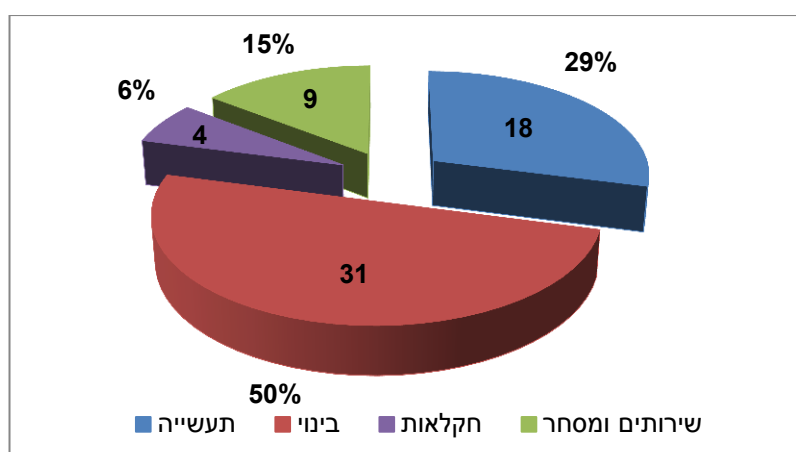
תרשים 9 : שיעור פגיעות קטלניות בעבודה וממוצע חמש שנתי של השיעור, 2014-2000

2.3 תאונות עבודה קטלניות - מבט השוואתי בין ענפי המשק השונים

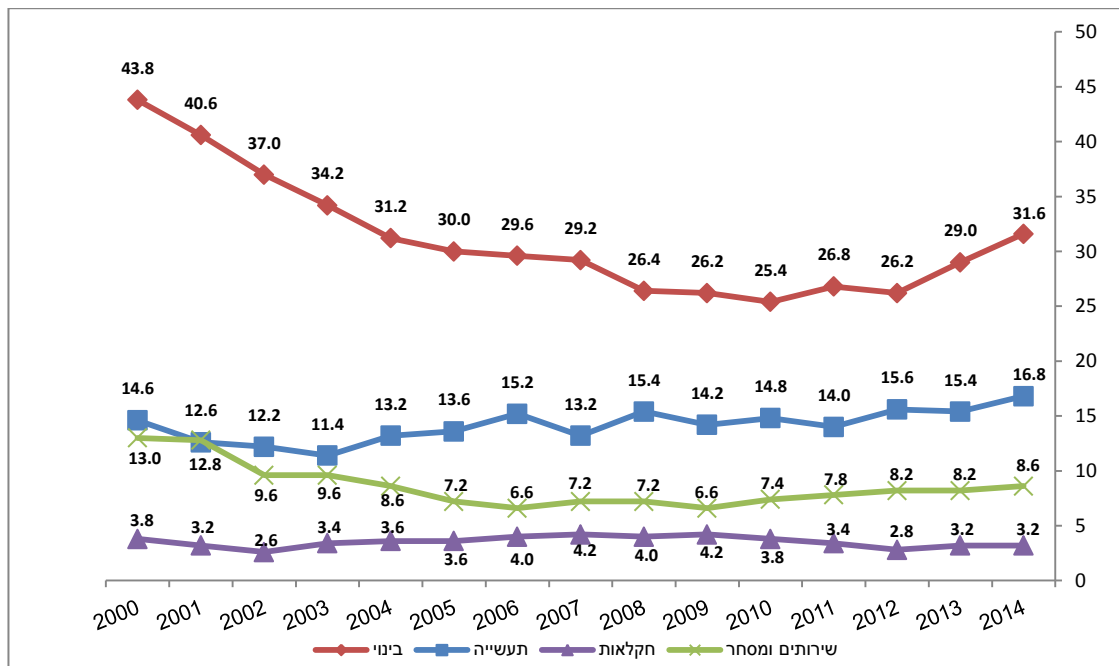
בשנת 2014 נהרגו 31 עובדים בענף הבינוי, שהם 50% מכלל ההרוגים בתאונות העבודה (תרשים 10). כפי שניתן לראות בתרשים 11, את ענף הבינוי מאפיינת מגמת עלייה בממוצע החמש שנתי של ההרוגים החל בשנת 2010.

תרשים 10: מספר הפגיעות הקטלניות בעבודה לפי ענף כלכלי, 2014

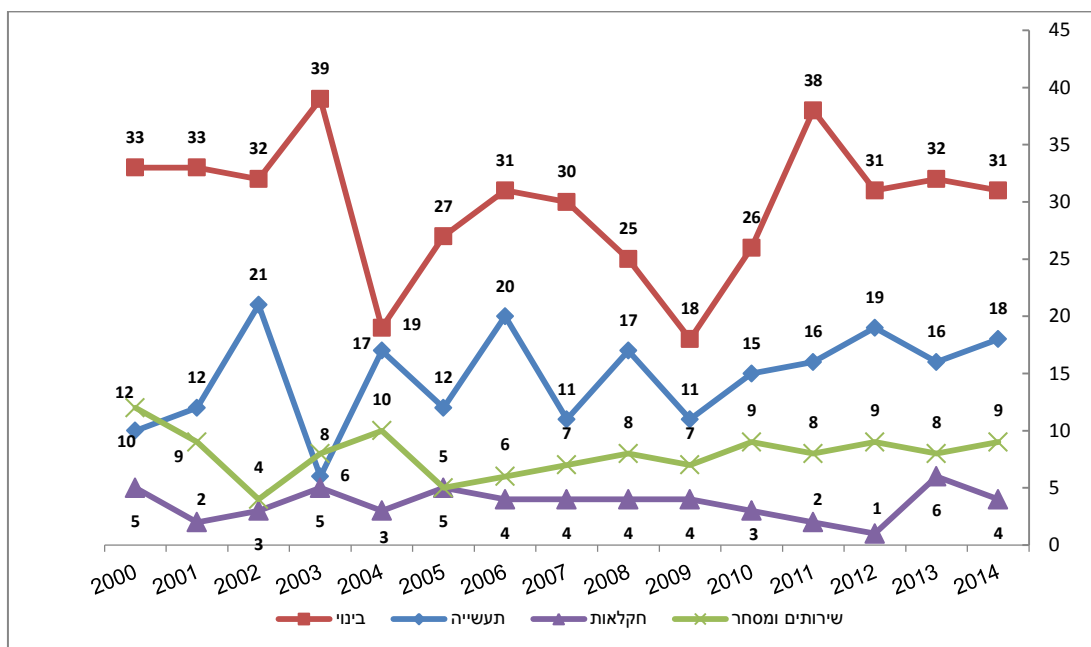
²¹ שיעור ההרוגים – מחושב על בסיס נתוני המועסקים מהחשבונאות הלאומית בלשכת המרכזית לסטטיסטיקה (הלמ"ס). שיעור ההרוגים משקף את הסיכון של עובד להיהרג בתאונת עבודה.

תרשים 11: ממוצעים חמש שנתיים של מספר הפגיעות הקטלניות בעבודה לפי ענף כלכלי, 2014-2000

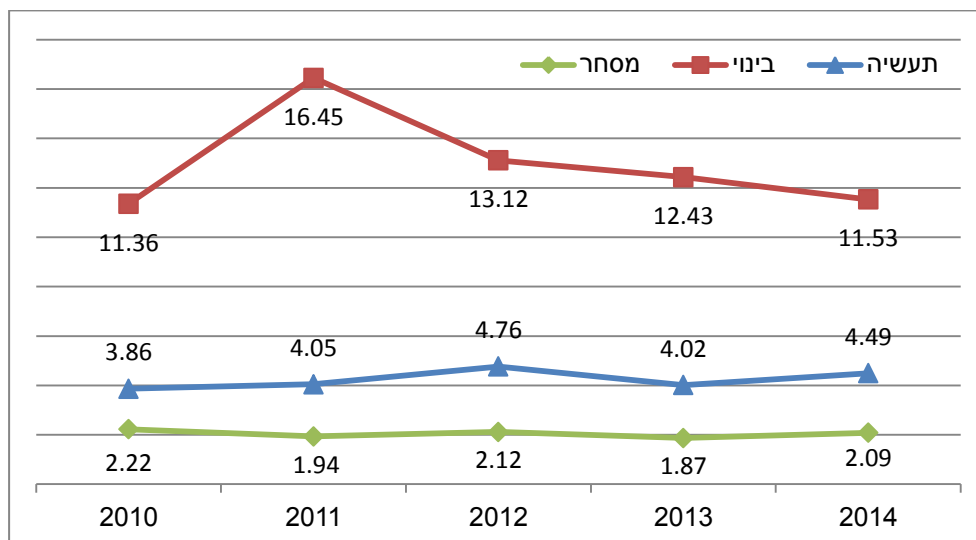
מגמות עלייה בממוצע החמש שנתי של ההרוגים של הענף התעשייה והן בענפי המסחר והשירותים. בשנת 2014 מספר ההרוגים בענף התעשייה הוא 18. נתון זה מהווה עלייה של כ-17% ביחס לממוצע החמש שנתי שעמד ב-2013 על 15.4 הרוגים. מספר ההרוגים בענפי השירותים והמסחר ב-2014 הוא 9. נתון זה מהווה עלייה של כ-10% לעומת הממוצע החמש שנתי בשנת 2013 שעמד על 8.2.

תרשים 12: מספר הפגיעות הקטלניות בעבודה לפי ענף כלכלי, 2014-2000

תרשים 13 להלן מראה שהסיכון שעובד בענף הבינוי ימצא את מותו בתאונת עבודה גבוהה פי 2.5 לפחות לעומת עמיתו בענף התעשייה ופי-5.5 מעובד בענף המסחר והשירותים.

תרשים 13: שיעור הפגיעות הקטלניות ל-100,000 מועסקים בענפי הבינוי, התעשייה והמסחר, 2014-2010

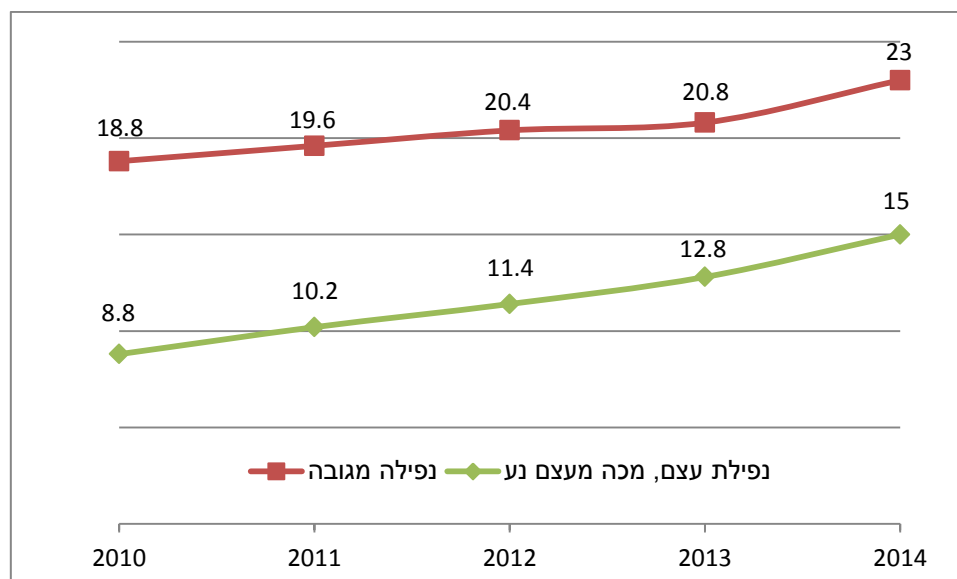
2.4 תאונות עבודה קטלניות לפי גורם הפגיעה

70% מכלל התאונות הקטלניות ב-2014 נגרמו משני גורמים עיקריים:

1. נפילה מגובה – מדובר ב-27 הרוגים (43% מכלל התאונות הקטלניות בעבודה) בתאונות המאופיינות כנפילות מפיגומים, נפילות מבמות הרמה, מסולמות וסככות, ונפילות לפירים פתוחים.
2. נפילת עצם/מכה מעצם נע – מדובר ב-18 הרוגים (29% מכלל התאונות הקטלניות בעבודה) בתאונות המאופיינות ככאלה שבהן ציוד, חומר או חלק של מכונה או מתקן פגעו בעובד.

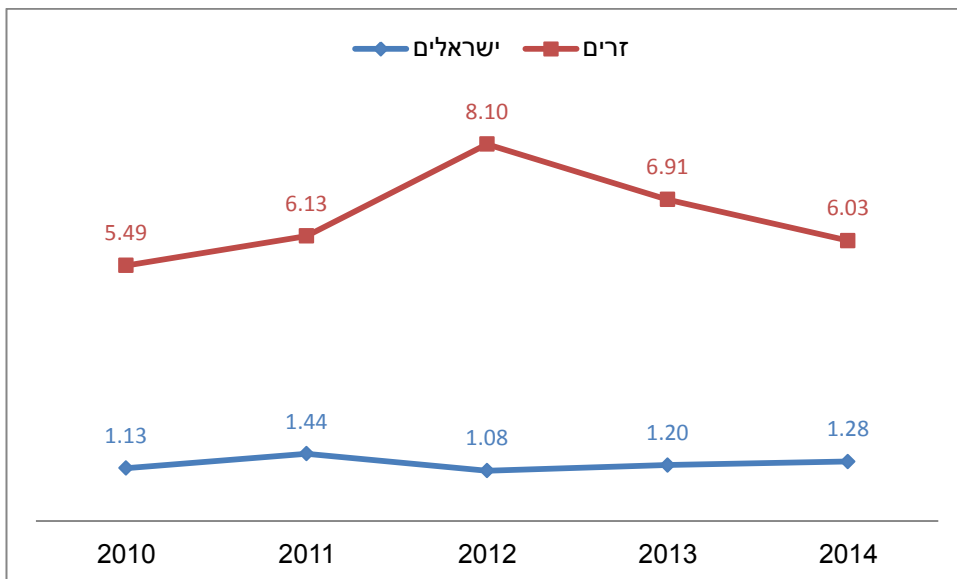
על פי תרשים 14 ניתן להבחין במגמת עלייה במוצע חמש שנתי של הרוגים מהגורמים המרכזיים להיפגעות קטלנית בין השנים 2010-2014. כבכל שנה, שכיחות מקרי הנפילה מגובה היא הגבוהה ביותר בענפי המשק. 18 ממקרי הנפילה מגובה התרחשו במהלך עבודות בנייה (המהווים 58% מהמקרים בענף) ו-7 מקרים נוספים התרחשו בענף התעשייה (ומהווים 39% מהמקרים בענף).

תרשים 14: גורמי פגיעה מרכזיים שהובילו למות העובד - ממוצע חמש שנתי, 2010-2014

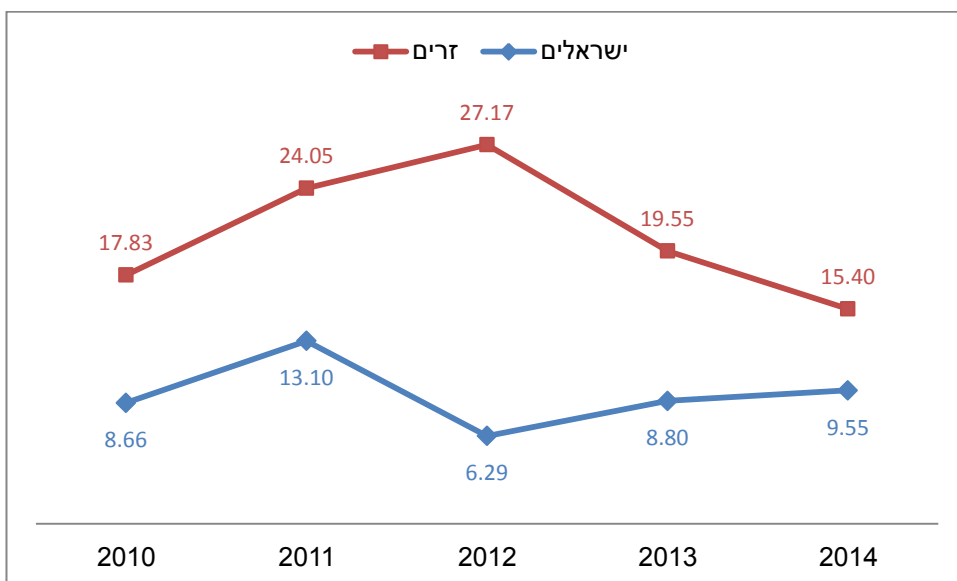
בשנת 2014 נהרגו 18 עובדים שאינם תושבי ישראל, קרי עובדים זרים (מהגרי עבודה ועובדים תושבי השטחים). נתון זה מהווה 28.5% מכלל העובדים שנהרגו בשנה זו. תרשים 15 מצביע על כך שהסיכון הממוצע של עובד זר להיות מעורב בתאונת עבודה קטלנית גבוה פי 5.4 מזה של עובד ישראלי.

תרשים 15: שיעור פגיעות קטלניות ל-100,000 מועסקים לפי תושבות, 2010-2014

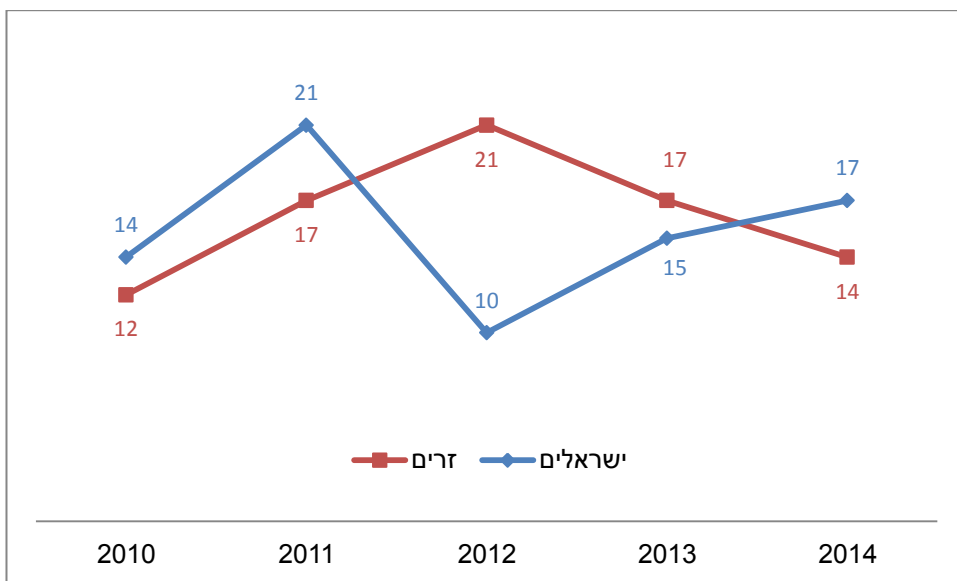

כאשר בוחנים את שיעורי ההרוגים הישראלים ואת שיעור ההרוגים שאינם ישראלים בתאונות עבודה בענף הבינוי (תרשים 16), נמצא כי הפער בין הקבוצות מצומצם יותר. בעוד ששיעורם של הנפגעים הישראלים נמצא במגמת עלייה, בפועל הירידה בשיעור ההרוגים הכללי בענף (כמוצג בתרשים 13) מושפעת במיוחד מהירידה בשיעורם של ההרוגים בקרב העובדים הזרים בשנים האחרונות. נתונים אלה כמו גם מספרי ההרוגים בשתי הקבוצות הללו (תרשים 17) מחזקים ממצאים המעידים על רמת הבטיחות הנמוכה המאפיינת את הענף, ומצביעים על הסיכון הרב להיפגעות קטלניות של כלל העובדים באתרי הבנייה.

תרשים 16: שיעור פגיעות קטלניות ל-100,000 מועסקים בענף הבינוי לפי תושבות, 2010-2014

תרשים 17: מספר פגיעות קטלניות בעבודה לפי תושבות בענף הבינוי, 2010-2014

נספח לוחות

לוח 2: מספר נפגעים בתאונות עבודה בענפי תעשייה, מסחר ובינוי, 2010-2013

שנת פגיעה	ענף כלכלי	נפגעים
2010	תעשייה	8,358
	מסחר	6,616
	בינוי	5,269
2011	תעשייה	8,317
	מסחר	6,948
	בינוי	5,455
2012	תעשייה	8,562
	מסחר	7,050
	בינוי	5,486
2013	תעשייה	8,315
	מסחר	6,933
	בינוי	5,784

לוח 3: מספר מקבלי קצבת נכות קבועה וזמנית, 2010-2013

שנה	קצבה יציבה	קצבה זמנית	סה"כ
2010	32,331	3,681	36,012
2011	33,994	3,902	37,896
2012	35,654	4,183	39,837
2013	37,433	4,544	41,977

לוח 4: מספר מקבלי דמי פגיעה ושיעורם ל-100,000 מועסקים, 2010-2013

שנת פגיעה	מועסקים* (באלפים)	מקבלי דמי פגיעה	שיעור מקבלי דמי פגיעה ל-100,000 מועסקים
2010	3,412	47,423	1,390
2011	3,515	47,844	1,361
2012	3,655	48,002	1,313
2013	3,760	48,760	1,297

לוח 5: מספר פגיעות קטלניות בעבודה לפי גורם הפגיעה, 2010-2014

2010	2011	2012	2013	2014	מהות
1	4	3	3	6	לכידה
19	27	24	20	27	נפילה מגובה
7	7	5	2	1	התמוטטות, קריסה
6	4	6	4	2	כלי רכב
9	14	16	19	18	נפילת עצם, מכה מעצם נע
1	4	2	8	3	התחשמלות
4	3	1	4	1	חנק, הרעלה
4	1	3	1	4	כווייה, התפוצצות, שחרור לחץ
1			1		אחר
52	64	60	62	62	סך הכול

לוח 6: מספר פגיעות קטלניות בעבודה לפי תושבות, 2010-2014

2010	2011	2012	2013	2014	תושבות
36	46	36	41	44	עובד ישראלי
16	18	24	21	18	עובד זר/ שטחים
52	64	60	62	62	סך הכול